

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 3 - 2024
jaargang 45

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Inhoudsopgave

18 Jaar van de huismus

20 Expositie Jacob Kerssemakers

21 foto's gevraagd voor jubileumnummer

En verder:

- 04 – Van het bestuur
- 05 – Gun de slakken een goed jaar
- 06 – Interview Wiepke Warmerdam
- 08 – Vogels Nieuwkoopse Plassen
- 09 – Vleermuisexcursie met vooraf presentatie
- 10 – Fladderaars – knotten en zagen
- 11 – Vlinders – in teken van de kikker
- 12 – Naturexplorers – verven en programma
- 14 – Wat als we ons verplaatsen in de huid van een dier
- 15 – Purperreigers op reis
- 16 – Klein Giethoorn in de ochtend
- 19 – Laagveen vogelexcursie
- 21 – Agenda Bezoekerscentrum
- 22 – Gelezen
- 23 – Fietstocht Bentwoud
- 24 – Agenda
- 27 – Imkerijdag
- 28 – Observatie
- 29 – Contactgegevens Bestuur en Werkgroepen
- 30 – Colofon/Bij de Cover
- 30 – Hergebruik Bont Allerle

Bont Allerlei is het verenigingsblad van IVN Alphen aan den Rijn met informatie over de werkgroepen en activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn, die zijn geweest of nog gaan komen. Verder verenigingsinformatie.

Barend van Zwieten

Alphen aan den Rijn

lijstenmakerij

grote keuze in houten- en aluminiumprofielen
passepartouts, wissellijsten en diverse soorten glas

teken- & kunstschildersmaterialen

olie-, acryl-, aquarel en olieverf, penselen
papier, schildersdoeken, panelen
pastelkrijt, kleur- en grafietpotloden, houtskool
en heel veel meer!

Hoofdstraat 141
2406 GG Alphen a.d. Rijn
T: 0172 473236
info@barendvanzwieten
www.barendvanzwieten.nl

Hier kan ook uw advertentie staan.

In Bont Allerlei kunt u adverteren al vanaf € 39,75 per jaar voor 1/8 pagina in 4 edities. Dat is nog geen € 10,- per uitgave. Meer informatie? Neem contact op met ons op via ivnbontallerlei@gmail.com of 06 – 13 18 78 00.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Diergeneeskundig Centrum
Alphen a/d Rijn

van Eijckstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
www.diergeneeskundigcentrum-alphen.nl

Onderlinge
Verzekeren?
Onderlinge Rijn en Aar!

Samen goed verzekerd

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.

Graaf Albrechtstraat 2-A
2415 AW Nieuwerbrug
t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vosholstraat 1
2461 AB Ter Aar
t: (0172) 605 700
www.underlingrijnenaar.nl

Fred Dingelhoff
Jolande Kramer
Corrie Kroes
Mea den Blik
Anneke van Tol
Leida van Duijn

Van het Bestuur

In mei 2024 ben ik door de ALV verkozen om in het bestuur van IVN plaats te nemen. En het is voor het eerst dat ik ook in deze rubriek mag schrijven. Als u nieuwsgierig bent wie ik ben; op pagina 6 in deze Bont Allerlei stel ik mezelf aan u voor.

Met de komst van Erica Goedhals als aspirant bestuurslid en mijzelf als recent bestuurslid hebben we binnen het bestuur taken herverdeeld. Zo hebben Erica en ik een deel van de contacten tussen de verschillende werkgroepen en het bestuur over genomen. Het doel is om de lijn tussen de werkgroepen en het bestuur kort te houden.

Binnen het bestuur zijn we ook druk met ons jubileumjaar in 2025. Er wordt door veel mensen hard gewerkt aan een prachtig programma om ons 50 jarig bestaan te vieren. Zo is er bijvoorbeeld overleg met de gemeente over het planten van een boom. Natuurlijk een inheemse boom, die minstens 50 jaar oud kan worden. Waar de boom geplant wordt en welke soort het wordt.... dat nieuws komt nog. Op 31 augustus is de jaarlijkse gezamenlijke BBQ met het BC om alle vrijwilligers te danken voor wat ze voor de vereniging doen. Het trio Schots en Scheef, waaronder een IVN-er, geeft 2 optredens waarbij ze de natuur, middels muziek en poëzie, met elkaar combineren. De uitnodiging is recent verstuurd; wij hopen u op de BBQ te treffen!

Met vriendelijke groet,

Wiepke Warmerdam

Versterking Bestuur gevraagd

Het bestuur IVN Alphen aan den Rijn kan versterking gebruiken op welke manier dan ook. Je kunt secretaris worden, maar je ook beperken tot alleen het uitvoeren van secretariszaken, zoals bijhouden email, voorbereiden vergaderingen, notuleren van vergaderingen. Of wellicht wil je de rol met z'n tweeën uitvoeren. Het kan allemaal. Alle 'handjes' kunnen we als bestuur gebruiken. Ook als Algemeen Bestuurslid. Weet je niet of de rol van Algemeen Bestuurslid je past kom dan eens praten. Neem contact op met Gert de Geest of Foppe Jan Japenga. secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Vrienden van het Heempad Gun de slakken ook een goed jaar.

Tekst en foto's Hans van Dam

In de middeleeuwen konden slakken de doodstraf krijgen.

Dat gebeurt nog steeds, in de supermarkt liggen schappen vol slakkenkorrels, mierendoosjes en ander gif. Maar dat kan ook anders.

Slakkenvreetfestijn

Ja, ook ik moet het dit jaar doen zonder groente van mijn volkstuin. Die staat nu vol met teunisbloemen, vingerhoedskruid, dubbelkelk, brunel en andere planten die van mijn tuin een bijenfeest maken. In mijn achtertuin zijn slakken geen probleem. Dat voelen ze aan en zelfs overdag laten ze zich (bij vochtig weer) zien. Voor mijn Turkse vrienden strooide ik onlangs een restje havermonthvlokken (over de datum). Samen met de tortels, waren ook een tiental naaktslakken van de partij. Broodkruimels, of kruimels uit de koektrommel, ze zijn er gek op.

Dat ze ook groene blaadjes eten valt in mijn overmatig groene achtertuin niet op. Blaadjes sla, kontjes van witlof, restjes bloemkool. Op slaksnelheid stormen ze erop af. Zie slakken eens niet als plaagdieren, maar geniet van het feestjaar van de slak. Gedoog slakken, strooi brood- en koekkruimels op vaste plekken. Kijk 's avonds met een zaklamp van het vreetfestijn.

Slakkengif dood alle slakken (en hun predatoren: egels)

Slechts enkele soorten hebben het op onze groenten gemunt. De bekendste naaktslak, de gewone wegslak, is de grootste boosdoener. Maar ook de segrijnslak die lust er wel pap van. Er zijn ook veel slakkensoorten die tuinplanten met rust laten. De tijgerslak is een predator voor andere slakken. De barnsteenslak zit graag op brandnetels. Veel huisjesslakken, zoals de gewone tuinslak, nemen genoeg met bladafval. Slakken leveren een onmisbare bijdrage in recycling. Ze horen thuis in ons milieu, waarvan de mens denkt heerser te zijn. Natuurlijk is teveel niet prettig voor ons. Uiteindelijk zullen slakken, mieren en luizen de mensheid overleven ...

Overlast van slakken beheersbaar houden.

Droogte, warmte en zon zijn de grootste vijanden van de slak. Dan lost het probleem zich vanzelf op (tot de volgende regenperiode). Behaarde planten zijn minder in trek bij slakken. Sommige tuinkruiden worden vermeden. Kies dus voor minder gevoelige planten in je tuin. Zet 10% meer planten in je groentetuin dan nodig is, gun de slak die 10%.

Geef ruimte aan predatoren die slakken lusten (zanglijster voor huisjesslak, egels voor naaktslakken). Kies voor biodiversiteit.

Koffieprut helpt een beetje, over cacaonoten kruipen slakken ook. Droog zand rond planten strooien houdt slakken tegen (na regen opnieuw doen). Slakken kruipen overdag graag onder een stuk karton of plank. Je kunt ze dan vangen en uitzetten op plekken waar het geen overlast geeft.

De stichting Anemoon is dé organisatie voor informatie over slakken. Je kunt er een zoekkaart downloaden.

Dierprocessen in de Middeleeuwen.

Er waren toen twee soorten rechtbanken: de kerkelijke- en de seculiere rechtbank. Bij de seculiere kwamen zaken voor waarbij een individueel dier een mens had gekwetst of gedood. Bij de kerkelijke rechtbanken werden processen gevoerd tegen groepen dieren, bijvoorbeeld bij plagen, zoals van mieren en slakken. Mensen waren dan wanhopig en hadden er alles aan gedaan de dieren uit te schakelen (gif bestond nog niet). Ze gingen in wanhoop naar de kerk, die moest hen toch kunnen helpen, dachten ze. De aanklager werd gehoord. Als de kerk vond dat de mensen zondig waren geweest, dan waren die dieren de straf van God en konden die er niets aan doen. (Bron: Vroege Vogels radio).

Vrijwilliger bij IVN

Even voorstellen

Wiepke Warmerdam

Tekst Irma Brugmans, foto's Irma Brugmans, Wiepke Warmerdam

Profiel Wiepke:

Paspoort	Wiepke Warmerdam
Geboren	25 november 1969
Opleiding	Studie sociale geografie en rechten
Woonplaats	Woubrugge
Relatiestatus	single
Kinderen	nee
Huisdieren	2 cavia's en een hond
Motto	Geniet van de dingen die je doet
Hobby's/activiteiten	Yoga, reizen in Noord-Europa, lezen, gidsen
Vrijwilliger bij IVN sinds	2023, Natuurgids en Algemeen Bestuurslid

Wiepke Warmerdam is in mei gekozen als Algemeen Bestuurslid in het IVN-bestuur. Nog maar 2 jaar lid en nu al in het bestuur. 'Ja, ik ben in januari 2022 lid geworden toen ik de Natuurgidsenopleiding (NGO) ging volgen. Onderdeel van de opleiding is je te verdiepen in de organisatie. Ik heb aangegeven belangstelling te hebben voor het bestuur. Uit ervaring weet ik dat je de leden en de vereniging nog beter leert kennen als je in het bestuur zit, dan als je "gewoon" lid bent. Dat, samen met het feit dat je de belangen van de mensen en de vereniging kunt behartigen maakt dat ik me heb aangemeld als bestuurslid. En ik realiseer me dat ik nog veel te leren heb over de vereniging en wat er leeft. Binnenkort heb ik wat meer tijd. Het afgelopen jaar heb ik naast leiding geven aan het programma Open en op Orde (voortkomend uit het parlementair onderzoek naar de kindertoelagenaffaire) ook nog als interim een ander afdeling onder mijn hoede gehad. Daar is veel tijd in gaan zitten. De komende tijd heb ik meer tijd om aandacht te schenken aan de onderwerpen die het IVN-bestuur bezighouden. Een belangrijk

onderwerp het 50 jarig jubileum volgend jaar. Maar ook het feit dat Gert (voorzitter) en Foppe Jan (penningmeester) beiden bezig zijn aan hun 2e termijn. Als zij besluiten om te stoppen met hun bestuurstaken, dan ebt veel kennis weg. En daar moet je iets mee. Het is belangrijk dat je een stabiel en ingewerkt bestuur hebt. Ook wil ik een beter contact met de werkgroepen waar ik contactpersoon voor ben in het bestuur.'

Ze heeft vaker bestuursfuncties gehad, zo heeft ze 12 jaar in het bestuur van Roeivereniging Alphen gezeten. Het besturen is haar niet vreemd. Ook beroepsmatig doet ze het dagelijks in haar werk bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. 'Het bestuurlijke loopt als een rode draad door mijn carrière. Met mijn studie sociale geografie en rechten kon ik in 1997 na een open sollicitatie gelijk aan de slag bij wat toen nog Verkeer en Waterstaat heette bij projecten zoals de aanleg Betuweroute, HSL Zuid. Grote infrastructurele projecten die ingepast moesten worden in bestemmingsplannen binnen het bestaande juridische kader. Met een

afweging tussen maatschappelijke belangen en mensen en bedrijven die in hun belangen worden geraakt. Mijn studies sociale geografie en rechten komen daar mooi bij elkaar. Ik was destijds begonnen met een studie sociale geografie, maar vond dat niet praktisch genoeg. Ik zat in de planologiehoek en ik wilde meer weten over de regelgeving. Dat resulteerde er in dat ik de studie geografie tegelijkertijd deed met mijn rechtenstudie. Een mooie combinatie zeker bij aanleg van grote infrastructurele projecten.'

Ook in haar scriptie voor de opleiding NGO kwam het mooi samen. 'Mijn scriptie gaat over het Zaans Rietveld. Een natuurgebied dat ik nog niet kende en dus een mooi gebied was om tijdens mijn opleiding te observeren, bestuderen en over te schrijven. En met plannen voor een potentiële nieuwe weg van/naar Boskoop. Hier komen werk en natuur weer bij elkaar. De keuze voor NGO is niet zo vreemd. Wiepke is opge-

groeit met de natuur. 'Ik was altijd buiten. Als kind gingen we altijd naar Schiermonnikoog. Dan zocht ik (uit mezelf!) als jong kind al uit welke planten en vogels er op het eiland voorkwamen. Daar had ik toen al een plakboek met tekst over gemaakt. Maar wat wil je als je opa bioloog is. Mijn moeder heeft in Woubrugge zelfs de eerste milieuvereniging opgericht. Duurzaamheid, zorg voor de natuur is zo met paplepel ingegoten.'

Eilanden, het noorden van Europa heeft nog steeds de voorkeur van Wiepke. 'Ik ga bij voorkeur met vakantie in het noorden van Europa; Scandinavië, IJsland, Ierland het Angelsaksische of eilanden (bv de Azoren, Madeira). Het klimaat - ik kan slecht tegen warmte, een zomer als deze vind ik heerlijk - wandelen, de ruige natuur, de kusten, vogels, vuurtorens, geschiedenis, kastelen. Daar word ik heel blij van. Maar ook de mentaliteit. Kijk hoe ze in Scandinavië hun maatschappij organiseren. Ik vind het interessant om meer van deze landen te weten. Hoe worden ze bestuurd, maar ook hoe is hun geschiedenis. Ik kom net terug van een vakantie in het noordwesten van Schotland: kijk wat de

overheersing door de Vikingen voor invloed heeft gehad in Schotland. Daar komt toch weer die interesse in sociale geografie naar boven.'

Toch heeft het best nog wel lang geduurd voordat Wiepke iets met de natuur ging doen (behalve reizen en wandelen dan). 'Ik had altijd bedacht dat ik de NGO wel ging doen als ik met pensioen ben. Maar een paar jaar geleden -ik weet nog goed ik was aan het roeien met een vriendin - hadden we het er over dat we wat anders wilden (na 20 jaar roeien). Het was in de corona jaren en ik wilde iets doen waar je energie van krijgt. Mijn vader had in 2003 de NGO gedaan en vertelde dat in 2022 een nieuwe cursus zou starten. De NGO start maar eens in de 3-5 jaar, dus dit was mijn kans. Ik vind de natuur machtig, ik houd van buiten zijn en ook van kennis overdragen aan anderen. Dat was ook mijn motivatie bij de aanmelding. Ik wilde gaan gidsen. Dus ik heb de knoop doorgehakt om nu de opleiding te doen. Je weet nooit wat morgen brengt.'

In juni 2023 is Wiepke geslaagd voor haar NGO. Het hele jaar door verzorgt ze excursies samen met anderen, waaronder de Nieuwjaarswandeling.

Wat je nog niet wist over de vogels in de Nieuwkoopse Plassen

Tekst: Mireille van Duuren / Foto's John Pietersen

John Pietersen, Boswachter van natuurmonumenten, kan boeiend vertellen over de koloniebroeders in de Nieuwkoopse Plassen. Hier hebben een groot aantal vogels van verschillende soorten een gemeenschappelijke broedlocatie. Op 11 juni j.l. hield hij bij IVN een lezing over dit onderwerp ondersteund met prachtige foto's.

Weerbaar tegen roofdieren

De meeste koloniebroeders zijn vogels die aan water gebonden zijn, maar ook roeken, kauwen, zwaluwen en gierzwaluwen broeden in kolonies. Vogels leven graag in een kolonie omdat ze dan weerbaarder zijn tegenover roofdieren / predatoren. De verschillende soorten koloniebroeders, die in de Nieuwkoopse Plassen voorkomen hebben elk hun 'eigen aardigheden'. Hieronder lees je daar meer over.

Broedvlotje in plaats van Krabbescheer

De Zwarte Stern wordt ook wel Blauw Jantje genoemd, waar de fluisterboot van Natuurmonumenten naar is vernoemd. Deze zeldzame moerasvogel overwintert in West-Afrika en is ieder jaar in april weer terug in Nederland. De zwarte stern broedt op grote waterplanten in het water, zoals Krabbescheer. Maar deze waterplanten zijn niet altijd meer aanwezig in Nederlandse wateren. Daarom helpt het om de zwarte stern te ondersteunen door broedvlotjes aan te bieden, om toch deze bijzondere stern een plekje in Nederland te bieden. Dit jaar zijn er 12 broedparen in het Nieuwkoopse plassengebied. De visdief is te herkennen aan zijn gevorkte staart. Tot de jaren '20 waren hun veren gewild voor op dameshoeven. De visdief zoekt kleine veenbanken op om te broeden. De veenbanken verdwijnen in de winter onder water en als de temperatuur weer stijgt komen ze door opstijgende gassen weer tevoorschijn.

Met een drone eieren tellen

De eieren van de kokmeeuwen worden tegenwoordig geteld door het in kaart brengen met een drone. Het is daardoor een nieuwe gewaarwording voor de boswachters om eieren te tellen vanachter het bureau. De vogel broedt van half april tot eind mei waarbij de nesten vlak naast elkaar liggen. Wat hierbij opvalt is dat alle leden van de kolonie hun eieren binnen dezelfde tijdsperiode van drie à vier dagen leggen. Dat biedt veel voordelen omdat hun kwetsbaarheid tegenover roofdieren beperkt wordt, omdat die maar een beperkte

hoeveelheid voedsel per dag kunnen eten. Ook vermindert hierdoor de kans dat er eieren en kuikens verloren zouden gaan omdat andere vogels nog om een nestplaats concurreren. Het komt voor dat Kokmeeuwen vanuit Noordoostelijke richting (Amsterdam) komen aanvliegen. Mogelijk omdat ze in Amsterdam gesnakt hebben en dan komen uitbaken op de plas. De zwartkopmeeuw is in vergelijking met Kokmeeuw wat groter en heeft een zwaardere rode snavel met een 'verdrietige' kleine hoek. Er zijn wel 200 nesten die zich tussen de nesten van de Kokmeeuw bevinden.

Gulzige Aalscholvers

De broedperiode van de aalscholver begint soms al in december en gaat door tot in juni, met 250 nesten in het gebied. De jongen maken het geluid van een fietspomp. Een volwassen aalscholver eet dagelijks zeker 500 gram vis, wat in de broedtijd kan oplopen tot 1000 gram per vogel. John Pietersen heeft meegemaakt dat een snoek met 50 cm en zelfs een paling van een meter in de krop van een gulzige Aalscholver zat. De Aalscholver met zwemvliezen en nagels, zit graag bovenin een boom, zodat anderen niet op zijn kop kunnen poepen. Het gebied waar gebroed en geslapen wordt hoor en ruik je al van verre en de witgekalkte (poep!) nestbomen sterven onherroepelijk.

Reigers vind je in bomen

De blauwe reiger broedt van februari tot in juni in een grote broedkolonie in bomen. Ze eten vissen, kikkers, kuikens en insecten omdat het vis -en vleeseters zijn. Soms specialiseren ze zich ook door zich te richten op een bun met gevangen snoeken of op de eieren en kuikens van een weerloze lepelaar. De purperreiger is goed te herkennen aan zijn bruinoranje nek met zwarte strepen. Ze lijken dan niet meer op de jongen die oerlelijk uit het ei tevoorschijn komen. De vogel komt wat slungeliger over dan de blauwe reiger. Ze houden zich verborgen, maar vliegen plots op als ze vinden dat je te dichtbij bent. Oorspronkelijk broeden ze op de grond, maar door de vos broeden ze nu in laaghangende wilgen.

Naar Mauritanië en terug

Het aantal van 40 lepelaar nesten is al jaren stabiel. Bijzonder is dat als ze geboren worden in Nederland ze daarna de trek naar Mauritanië maken en pas na hun pubertijd 3 jaar later terugkomen. De lepelaar-kolonie is te zien via www.nestkastlive.nl/lepelaar. Naast de Purperreiger, Blauwe Reiger, Aalscholver en Lepelaar verscheen in de jaren negentig ook de Grote Zilverreiger op het vogeltoneel. Tientallen broedparen zitten in broedkleed met hun zwarte snavel en lichte poten tussen de Blauwe Reigers.

Over kauwen en zwaluwen

Naast de watervogels zijn ook andere vogels besproken die in kolonies wonen, zoals de Kauw, Gier-, Oever-, Huis- en Boerenzwaluw. Binnen groepen Kauwen bestaat een uitgebreide sociale structuur.

De paarband tussen kauwen duurt een leven lang en de vogels zijn bijna altijd onafscheidelijk. De zwaluwen leven allemaal van insecten, overwinteren in Afrika en bijna alle soorten staan op de rode lijst.

2 jaar aan een stuk vliegen

De Gierzwaluw ook wel '100-dagen-vogel' komt eind april het land binnen. Zo'n drie maanden later, ze kregen hun bijnaam niet voor niets, laten de gierzwaluwen Nederland weer achter zich om naar Congo te vliegen. Er is maar één hersenhelft die slaapt, waardoor ze jaren in de lucht verblijven om te slapen, eten, seksen: er hoeft niet voor worden geland. De eerstvolgende keer dat de jonge gierzwaluwen voet aan de grond zetten, is pas als ze zelf gaan broeden. En aangezien gierzwaluwen pas na twee of drie jaar geslachtsrijp zijn, laat dat nog wel even op zich wachten. De gierzwaluw is geen zangvogel en is in feite dus geen echte zwaluw.

Huisvesting zwaluwen verschilt

Het broedgebied van de Oeverzwaluw moet aan twee belangrijke voorwaarden voldoen: er moet een steilwand zijn waarin de nestholten uitgegraven kunnen worden én er moeten flink wat muggen of andere insecten rondvliegen. De Huiszwaluw bouwt oorspronkelijk een komvormig nest opgebouwd met bolletjes klei. Maar nesten van baksteen en beton voldoen ook prima. De huiszwaluw is bij ons dan ook een echte cultuurvolger geworden, met een voorkeur voor witte overstekken boven het nest. Vroeger zaten de Boeren-zwaluwen als muzieknoden op de elektriciteitsdraden. Deze boerenlandvogel is een luchtacrobaat van het boerenland. De nesten worden bij voorkeur gemaakt in boerenschuren, loodsen en dergelijke waar ze in en uit moeten kunnen vliegen. Deze broedplaatsen zijn steeds moeilijker voor hen te vinden.

Risico vogelgriep

Aan het eind van de lezing is als nadeel aangegeven dat ziektes zich binnen dicht opeen gepakte kolonies sneller kunnen verspreiden dan bij ruimtelijk verspreide populaties. Tot nog toe is er geen grote uitbraak geweest van bijvoorbeeld de vogelgriep in de Nieuwkoopse Plassen.

De aanwezigen hebben genoten van de informatieve, humoristische lezing waardoor iedereen met een lach op het gezicht huiswaarts is gegaan.

Vleermuisexcursie bij de Zegersplas

Korte lezing én excursie in één.

Vleermuizen lijken misschien eng, maar ze zijn helemaal niet griezelig! Tijdens deze excursie worden feiten en fabels besproken en wordt de sleutelrol die vleermuizen in de natuur hebben duidelijk. Bij de Zegersplas vliegen verschillende soorten vleermuizen die per soort hun eigenaardigheden hebben zoals jachtstrategie, prooien en geluiden. Want weet je bijvoorbeeld dat een vleermuis elke nacht vele honderden insecten eet en hierdoor erg nuttig is? Omdat ze 's nachts niet genoeg zien om die kleine beestjes te vangen, gebruiken ze een echolocatie-systeem. Ze zenden geluiden uit, waarvan ze de echo's opvangen. Hieruit kunnen ze dan voldoende informatie afleiden om hun weg in het donker te vinden en insecten te vangen. Die geluiden zijn voor ons niet hoorbaar, maar met 'batdetectors' kunnen we ze toch horen. Nieuwsgierig geworden? Meld je dan aan voor deze zomeravond. Na een korte presentatie in het IVN bezoekerscentrum De Veenweiden gaan we naar buiten om de vleermuizen te zien en te 'horen'.

- Heb je een zaklantaarn? Neem deze dan mee.
- Wandelfstand is ongeveer 3 km.
- Kleed je op het weer en draag stevige wandelschoenen die ook tegen vocht kunnen.
- Een lange broek en trui met mouwen zijn aan te raden.
- Honden niet toegestaan.

Wanneer

Vr. 20 september 20.00 – 22.00 uur
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis, minimumleeftijd 10 jaar.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Foto freenatureimages.eu
Ruige dwergvleermuis

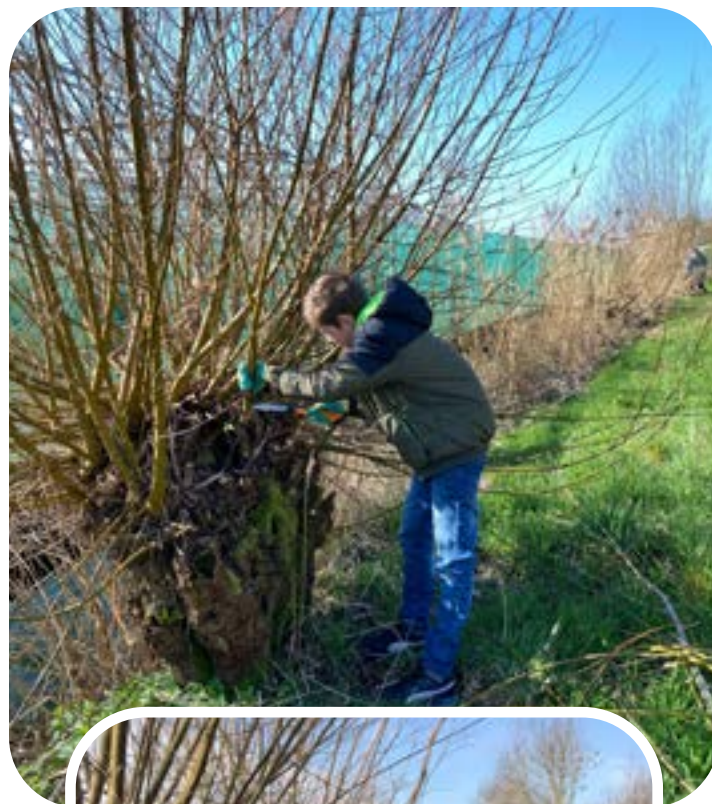

Tekst Maarten Hooghiemstra, foto's Sylvia Elkhuisen

De Fladderaars zijn vandaag op bezoek bij de Spijkerboorse-kade, richting Boskoop. De vrijwilligers van het vrijwillig landschapsbeheer beheren hier en op andere plekken de natuur om te voorkomen dat deze het heft in eigen hand neemt. De kinderen doen handschoenen aan, nemen zagen en knipscharen mee en worden opgedeeld. Er wordt samen-gewerkt in groepjes van twee of drie. We werken op een langgerekt stuk grond waar allemaal knotwilgen naast elkaar staan. We knotten ze om en om, zodat we elkaar niet te veel in de weg staan. De bomen zijn vrij laag, dus trapjes zijn niet nodig. Wel even afspreken wie eerst gaat en dan... knippen maar. Andere kinderen gaan kleine bomen of dikkere takken te lijf. Dat is nog moeilijker dan je denkt, want als het hout iets overhelt dan wordt je zaagsnede dichtgedrukt. Daarom wordt in deze gevallen aan één kant een inkeping gemaakt en dan van de andere kant gezaagd. Je kunt dan ook bepalen welke kant het op valt. Hangt de tak of boom boven het water, bind er dan een stuk touw aan, dan kan een ander de tak op de kant trekken.

Eenmaal bezig hoor je de kinderen niet meer, want ze zijn helemaal in hun element.. Sommige dikke takken vragen wat meer geduld. Laat de zaag het werk doen, anders wordt je arm heel snel moe! Het zijn trekzagen, dus je moet kracht zetten wanneer je de zaag naar je toe haalt. En als de grote tak dan bijna door is, vergeet niet de omstanders te waarschuwen: van anderen!

Er worden nette stapels gemaakt op de plek waar wordt gezaagd, maar die takken moeten ook allemaal naar het pas worden gesleept waar ze in de snippermachine verdwijnen. Het is nog flink doorwerken om de hele strook van dikke takken te ontdoen, er wordt tot het laatste hard doorgewerkt. Wat een teamwork! Dit alles vindt plaats onder vakkundige begeleiding van de werkgroep vrijwillig landschapsbeheer. Hartelijk dank weer dat we mochten helpen!

Tekst en foto's Gerda Bonninga

In juni stond alles het teken van de kikker. Een mooi sprookje voor de kinderen over de kikker-koning en de prinses met de gouden bal. De prinses komt echter haar belofte niet nakomt. Maar gelukkig komt het allemaal goed. Haar vader de koning vond dat als je iets beloofd, dat je dat dan moet uitvoeren. De prinses zette de kikker op tafel, gaf hem te eten en te drinken en zij gaf hem een echte kus. Toen veranderde de kikker in een heuse prins. En natuurlijk leefden ze nog lang en gelukkig.

Daarna allemaal proefjes en activiteiten met water: een vissenspel (vang de vis en krijg daarvoor punten), drijven en zinken, een waterlelie maken en die zien open gaan op het water En hoeveel knikkers kunnen er in een bakje van aluminiumfolie, zonder dat het bakje zinkt.

In de pauze kregen de Vlinders kikkerdril, druiven in een bakje, en kikkerlimonade. Daarna een renspeel gespeeld, "Balletje leggen", met de gouden bal. Alle kinderen kregen natuurlijk een keer de bal. En na de pauze maakten de Vlinders een kikker van papier met een roltong en ook nog een bootje van riet.

Het was hard werken voor 15 kinderen in de leeftijd van 4-8 jaar, maar zeker een geslaagde middag.

Verven met natuurlijke grondstoffen

Tekst en foto's Gerard Been

Verf kopen in de winkel hebben we vast allemaal wel eens gedaan. Hoe anders wordt het als je zelf verf gaat maken zoals dat vroeger gebeurde om wol te verven.

Bij de NatureXplorers hebben we zelf verf gemaakt met onder andere wortels, rodebieten, gras, paprika poeder, kurkuma en blauwe bessen.

We hebben daar mee linnen zakjes een kleurtje kunnen geven en een schilderij gemaakt voor aan de muur in zaal waar we elke maand onze activiteiten hebben.

Benieuwd naar wat we al eerder gedaan hebben? Bezoek ons dan ook op ons tiktok kanaal #natureXplorers

NatureXplorers

Nieuwe seizoen NatureXplorers 2024/2025

Tekst Suzanne van Egmond / Foto IVN Beeldbank

Komend seizoen nemen wij, Marjolein en Suzanne, de jeugdgroep NatureXplorers over. De jeugdgroep bestaat 5 jaar en dat gaan we op zondag 1 september vieren met een spetterend programma. Wij hebben al een aantal ideeën voor het komende seizoen zoals Suppen en snorkelen, Knotten en zagen bij Archeon, Fossielen zoeken, Vleermuizen spotten, wintervogels herkennen enz.

Voortaan zullen we niet meer op elke 2e vrijdagavond van de maand bij elkaar komen, we hebben gezien dat er weinig buiten gedraaid kon worden omdat het snel donker is. Ook willen wij graag de jongeren kennis laten maken met andere werkgroepen of natuurgerichte verenigingen en dan is het weekend makkelijker om iets te organiseren. De data zijn om de vaste opkomstdagen van de Vlinders en Fladderaars heen vastgesteld, rekening houdend met vakanties. Het programma staat nog niet vast voor dit jaar, dit omdat we graag de inbreng van onze NatureXplorers horen.

Wij hebben er erg veel zin in!

Mochten er jongeren zijn tussen de 12 en 16/18 jaar die het leuk lijkt om mee te doen?

Jullie zijn van harte welkom....Stuur ons een mail: naturexplorers.ivn@gmail.com

Bij deze willen wij Gerard Been en Willemijn van Manen hartelijk bedanken voor hun inzet de afgelopen jaren, het is een prachtige groep!

Marjolein Boneveld en Suzanne van Egmond.

<https://vm.tiktok.com/ZlJnGUocp/>

Dit zijn de voorlopige data voor komend seizoen:

Zondag 1 September:	5-jarig jubileum, kennismaking en een spetterend programma.
Zondag 29 September:	Alphen Schittert, 10.00 tot 12.00 uur.
Zondag 10 November:	Nog te bepalen met de groep
Zondag 15 December:	Vuur en kerst vieren.
Zondag 12 Januari:	Nog te bepalen met de groep
Zaterdag 1 of 8 Februari:	Archeon, Knotten en Zagen, tegenprestatie voor de overnachting afgelopen jaar.
Zaterdag 1 Maart:	Iets met Fossielen...
Vrijdag 4 April	Nog te bepalen met de groep
Vrijdag 16 mei	Nog te bepalen met de groep
Vrijdag 13 en zaterdag	14 Juni: jaarafsluiting met nachtje weg, locatie onbekend.

Wat als we ons verplaatsen in de huid van een dier... (deel 4).

We kunnen praten met een dier, in woorden antwoorden kunnen zij niet. Wel kunnen ze signalen afgeven dat ze ons begrijpen, liefde geven, genegenheid tonen, angst uiten en met training zelfs mensen redden. Wat vinden dieren fijn en waar zijn ze bang voor. Hans van Dam kruipt in de huid van een dier, beleef het mee.

Tekst Hans van Dam / Foto's Beeldbank Natuurkiekers en Beeldbank IVN

Sssst ik ben een vleermuis en leef in het donker.

Ik woon in oude gebouwen, holle bomen en spleten in spouwmuren. Ik kan door hele kleine spleetjes van wel een paar centimeter. Overdag slaap ik. Als de zon onder gaat word ik wakker en heb ik honger. Dan zet ik mijn antennes op scherp en vang muggen en vlinders. Mensen waarden ons werk en daarom zijn we beschermd. Je hoort ons alleen met een detector.

Maar we hebben een groot probleem.

Wij zijn slachtoffer van het klimaat. Goed bedoeld gaan mensen hun huizen isoleren. Ze stoppen vies spul in de spouwmuren en wij raken onze woonplek kwijt. Dat doen ze overdag als we slapen. We zijn bang om te stikken in het kleverige schuim. Waar moet ik heen? Als men ons niet beschermt dan sterven we uit en komen er veel meer steekmuggen. Help ons te beschermen!

Piep, ik ben een muis en soms kom ik in huis.

Mensen zijn soms bang van ons, maar we doen echt niks. We ruimen broodkrumels van de grond en pikken soms een stukje kaas. Mijn verre neef leeft in de natuur en heet veldmuis. Die eet wormen en vooral zaden. Muizen krijgen heel veel jongen en die ook weer jongen en zo zijn we met heel veel.

Waarvoor moet ik uitkijken

Als pa en ma ons vertellen van de gevaren krijgen we de rillingen. De buizerd, de uil en de torenvalk hebben het op ons gemunt. Veel broertjes en zusjes zijn al opgepeuzeld. We kruipen dan diep weg onder het stro om te slapen. We zijn bang van veel regen, dan staat ons nest onder water en verdrinken we.

Hoehoe ik ben een uil en leef in het bos.

Overdag slaap ik, het liefst in een dichte dennen- of sparrenboom. Daar bouw ik ook mijn nest. Ik kan mijn kop driekwart draaien en kan heel goed kijken. Als ik vlieg hoor je mij niet, maar ik hoor alles, zelfs een bewegend sprietje als een muis onvoorzichtig het nest uit gaat. Als ik een vrouwtje wil versieren roep ik heel hard hoehoe, net zolang tot ik antwoord krijg. Ik ben gek op muizen, als er jongen zijn moet je eens zien hoe lekker ze dat vinden. Ik hou van regen, dan vluchten de muizen uit hun nest.

Waar wij bang voor zijn?

Eigenlijk alleen dat een boomarter onze eieren of jongen rooft als we even weg zijn om op jacht te gaan.

Hoi, ik ben een spin en maak een web om mijn eten te vangen.

In de zomer ben ik er al, maar nog klein en val ik niet op. We zijn echte kunstenaars in het weven met een spindraad dat uit ons achterlijf komt. Als het web klaar is wachten we tot we een trilling voelen. Als er een vlieg of mug in zit spinnen we er draden omheen zodat die niet weg kan. Dan wachten we tot we honger hebben en zuigen onze prooi leeg. Als er een mannetje in de buurt komt moet die heel voorzichtig zijn, soms denken we dat het een prooi is. We zien niet zo best. Voor onze eitjes maken we een spinselfestje. Dat doen we liefst in een hoek bij het raam of een schuur. Leuk als die jonkies gelijk uitkomen, daarna zien we ze nooit meer.

We hebben heel veel vijanden.

Mensen vinden ons eng en maken ons kunstwerk soms kapot. In de herfst zitten er dauwdruppels op ons web. Dat is mooi maar ook gevaarlijk, vogels zien ons dan. We zijn bang voor de glazenwasser, die spuit ons met water weg. Als we in huis wonen en de stofzuiger horen kruipen we angstig in een hoek of gat. Eigenlijk moeten mensen van ons houden, we vangen muggen, vliegen en ander spul.

Purperreigers op reis

Tekst en foto's: Ellen van den Adel

Broedkolonie Nieuwkoopse Plassen

Eén van de grootste kolonies Purperreigers is te vinden in de Nieuwkoopse Plassen. Dit laagveenmoeras biedt een ideaal verblijf- en foerageergebied voor deze vogels. Elk jaar is het weer een groot plezier om deze 'rode reiger' te bewonderen. De eerste broedgevallen van de purperreiger in het Nieuwkoopse Plassengebied zijn al vastgelegd in de jaren 40 van de vorige eeuw. De kolonie heeft zich onder invloed van lastige omstandigheden als predatie door de vos of werkzaamheden in het gebied diverse keren verplaatst en met succes. Er zijn ruim 200 broedparen in het gebied, die zich verschansen in struiken als de appelbes of bomen als de wilg. Het zijn geen fraaie nestenbouwers, maar ze weten op enige hoogte toch voor een veilig onderkomen voor hun jongen te zorgen.

In 5 dagen 3.500 km vliegen

In augustus/september trekken de vogels weg naar Afrika, waar ze overwinteren ten zuiden van de Sahara in de wetlands van de Sahel. De meesten althans, want er is nogal wat variatie waar deze vogels landen. Een enkeling gaat helemaal nergens heen en overwintert gewoon in Nederland. Als eerste vertrekken de volwassen vogels en pas een aantal weken later de jongeren, die dan nog wat tijd hebben om op te vetten voordat ze de grote tocht gaan maken. Purperreigers zijn snelle trekkers, die relatief kort stoppen op weg naar hun zuidelijke overwinteringsplek. In vijf tot zeven dagen vliegen de vogels een afstand van 3.500 tot 4.000 kilometer, zo is gebleken uit zenderonderzoek. Deze snelle trek heeft waarschijnlijk te maken met de gunstige verhouding tussen lichaamsgewicht en vleugeloppervlak.

Purperreigers spotten met de fluisterboot

In maart/april komen de eerste weer terug, met een tweede golf in mei. In de broedkolonies maken ze hun nesten en in

juni zijn er al weer de eerste vliegvlugge jongen. Dan zijn er ook nog de nesten van de laatkomers waar net eieren zijn gelegd. Het is dan een komen en gaan en een drukte van jewelste in het reigerbos. Voor natuurliefhebbers is het gemakkelijk om de Purperreigers te zien. Een kort vaartochtje met een fluisterboot vanaf de Zuideinderplas door de Oude Vaart brengt je langs het bosje waar de kolonie broedt. Met de Natuurkiekers hebben we enkele jaren geleden deze excursie gemaakt aan het begin van de avond. Het leverde mooie plaatjes op en een geweldige ervaring.

Excursie

Beleef Klein Giethoorn vroeg in de ochtend

Tekst en foto's Gerda Bonninga

Op zondag 30 juni 2024 om 4.45 uur gaat de wekker om een unieke excursie te beleven met IVN Alphen aan den Rijn in het Rietveld. Gidsen Ans de Groot en Auke Lever staan ons om 6.00 uur in de ochtend al op te wachten. Een prachtige ochtend om te wandelen en na afloop staat er een heerlijk ontbijt bij Klein Giethoorn op ons te wachten. Ans vertelt ons de geschiedenis van dit gebied en Auke richt zich vooral op de vogels.

Het gebied ligt aan de Rietveldse Vaart en was tot begin vorige eeuw alleen per boot bereikbaar. Verhuizen, op bezoek, de koeien, alle vervoer is per boot. De bruggen werden zo hoog gemaakt dat de koeien op een boot konden staan om vervoerd te worden van land naar land. Het gebied lijkt op het gebied rondom Giethoorn in Overijssel. Vandaar de naam Klein Giethoorn.

Veenmoerassen

De veenmoerassen die op de plaats van het huidige Boskoop waren gelegen werden in de 12e eeuw in cultuur gebracht door middel van cope-ontginning. Een cope is een middeleeuwse overeenkomst om een gebied te mogen ontginnen. In deze cope werden de wederzijdse rechten en plichten tussen de ontginners en de grondeigenaren, de Graaf van Holland of de Bisschop van Utrecht, vastgelegd. Hieraan ontleen veel plaatsen, straten en bedrijven hun naam, zoals Boskoop. De grootte van een kavel bedroeg in beginsel ongeveer 1250 meter in lengte en 113 meter in breedte. De arbeiders gingen het gebied ontginnen en mochten er later ook wonen. De ontginners groeven evenwijdige sloten om het water af te voeren naar de Rijn. De structuur van de afwatering is goed te zien op de getoonde kaarten.

Nat, natter, natst

Om in deze gebieden te kunnen wonen, moesten de gebieden later drooggemalen worden. Het water werd door meerdere molens weggepompt naar de Rijn. De overgebleven Rietveldse molen ligt aan de westkant van het rietdorp van de Rietveldse Vaart. De andere molens van de viergang zijn verdwenen.

Grond en turf naar Gouda

De uitgegraven grond/turf ging naar Gouda, maar om een boot leeg terug te laten varen is te kostbaar. Op de weg terug waren de scheepjes volgeladen met stront. In die tijd poepte men op een poepdoos. En tijdens het lozen van de ontlasting werd er nog wel eens een pijpje gerookt. In de grond worden nu bij opgravingen veel Goudse pijpenkoppen gevonden.

Papenpad

De Roomse godsdienst was verboden. Maar gelovigen gingen toch ter kerke in een schuilkerk in een ander dorp. Ze liepen dan over het Papenpad. Een paap is het scheldwoord voor een katholiek. Ook wij liepen over het Papenpad naar de vogelhut Amalia. Onderweg zagen wij veel planten, zoals

de lis, de kalmoes, zwanenbloem, waterlelies, koekoeks-bloem, moerasandoorn en de blaartrekkende boterbloem. Tijdens het lopen wees Auke ons op de vogels die wij onderweg zagen: de bruine kiekendief, de kleine plevier en de kievit, maar ook de zilverreiger, de fuut en de knobbelzwaan. Visdieven zijn volop te zien en jagen boven de sloten op visjes. Een purperreiger vliegt langs en is mooi te zien als hij landt bij een sloot. Er blijken een aantal roeken te zitten, die zie je niet vaak in dit deel van het Groene Hart. In het riet zingen kleine karekiet en rietzanger, die we ook goed kunnen zien.

De legende van het Spookverlaat

Bij de sluis, die hier ooit stond zou het spoken. Amalia en Frederik, twee geliefden, kwamen elke zaterdagavond bij het sluisje samen. Het begon met een kusje, maar Frederik wilde meer. Amalia wilde dat niet. Toen Frederik zijn zin wilde doordrijven, kreeg hij van haar een flinke duw, waardoor hij met strohoed en al in het moeras verdween. Frederik riep al spartelend: "Amalia begint mij, bemint zij mij?". Amalia liet hem aan zijn lot over. Na zijn dood kreeg Amalia spijt en ging zij elke zaterdagavond naar deze plek terug. En telkens hoorde zij hem vragen of hij haar nog beminde. Op deze plek staat nu de vogelkijkhut Amalia. Auke legde uit dat vogels soms meer is naar vogels luisteren dan zien. Op deze plek hoorden wij heel veel vogels zoals de vink, de tjif tjaf en de geweldig zingende zwartkop.

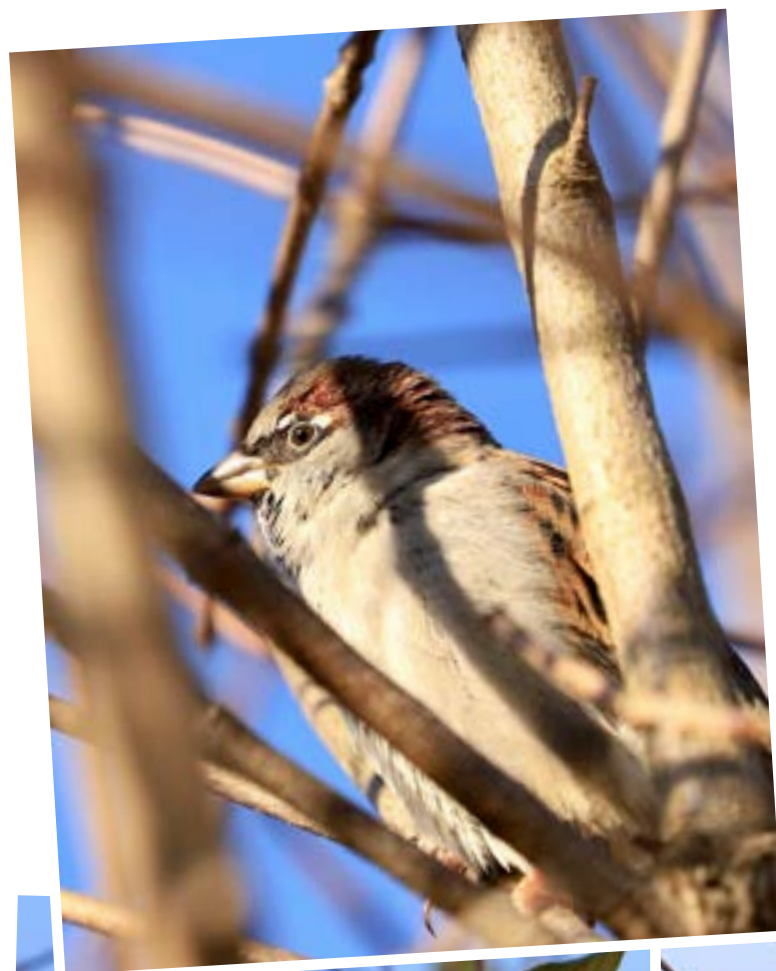
Na een wandeling van drie uur keerden wij terug bij Klein Giethoorn voor een verdiend ontbijt.

Tekst Auke Lever, Peter van den Akker, Peter Benes / Foto's Elvira Wiersema

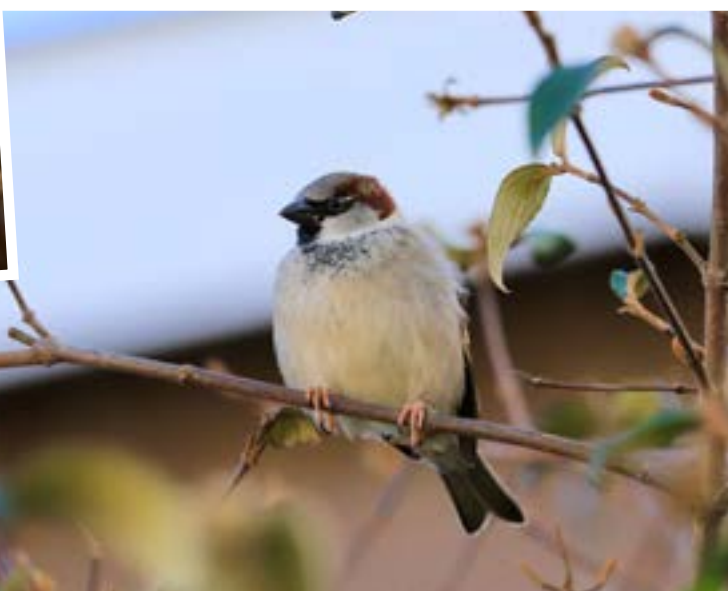
2024 is door Vogelbescherming en SOVON Vogelonderzoek uitgeroepen tot het jaar van de huismus. Dat klinkt positief maar de reden is dat er helaas niet meer zoveel huismussen zijn als tientallen jaren geleden. De huismus kan dus wel wat steun gebruiken.

Met een aantal enthousiastelingen zijn wij daarom een initiatief gestart om de huismussen in Alphen aan den Rijn te helpen. We zoeken mensen die ons daarbij willen helpen en die dus ook iets willen doen voor de huismussen in Alphen aan den Rijn.

We hebben daarvoor allerlei ideeën, zoals nestkasten voor huismussen ophangen (de eerste zijn al gemaakt!), inwoners informeren over mus-vriendelijke beplanting, met de gemeente overleggen welke maatregelen kunnen worden getroffen in de openbare ruimte, bij verbouwingen, etc.

Daarvoor brengen we eerst in beeld waar in Alphen kolonies huismussen voorkomen. Op basis van de eerste onderzochte wijken is het beeld heel wisselend: er zijn wijken waar kolonies te vinden zijn en er zijn ook wijken waar geen enkele huismus voorkomt. We willen daarom de huidige kolonies versterken en ook door maatregelen andere plekken geschikt maken voor nieuwe kolonies. We voeren overleg met experts en zoeken informatie over wat belangrijk is voor huismussen, welke maatregelen kansrijk zijn en welke niet. En we voeren overleg met allerlei instanties zoals de gemeente, Vogelbescherming, etc.

We zoeken mensen die ons willen helpen en met ons willen meedoen voor de huismussen in Alphen. In elke wijk in Alphen zoeken we een liefhebber die in de eigen wijk de huismussen in de gaten wil houden en ook voor die wijk meedenkt over de kansen die er voor huismussen zijn en wat er aan maatregelen getroffen kan worden. En die ook wil helpen bij het realiseren ervan en de effecten ervan in de gaten wil houden.

Wil je met ons meedoen? Meld je aan door een e-mail te sturen aan huismusalphen@gmail.com.

Tekst en Foto's Stef Strik

De IVN-Vogelwerkgroep Alphen aan den Rijn heeft zondag 28 april 2024 een excursie gehouden naar drie verschillende laagveengebieden: de Groene Jonker (Zevenhoven), Marickeland (Wilnis) en Waverhoek (Waverveen).

We startten bij de Groene Jonker. Naast de vele Wintertalingen zien we in de verte een enkele Zomertaling. In het riet zingen Rietzanger, Snor en Cetti's zanger. Een enkele glimp van de Blauwborst wordt opgevangen. De opwinding is groot als er een Visarend overvliegt. Ook de Grauwe kiekendief is volop te zien. Naast de Boerenwaluw zien we ook al een enkele Gierzwaluw. Maar heel opvallend is een Koekoek, die vijf keer roepend langs ons vliegt. Hij kon er geen genoeg van krijgen. Na een warme versnapering in café De Klinker in Noorden vertrokken naar Marickeland, achter de begraafplaats van Wilnis. Ook hier zien we Steltkluten lopen, die hier al een paar jaar broeden. Aan de weiland-zijde zien we Kievitten met jongen, Grutto's en een Regenwulp.

Tenslotte wordt de Waverhoek aangedaan. Het is een 60 hectare groot pareltje in de Randstad grenzend aan natuurgebied Botshol in de Vinkeveense plassen. Vogelliefhebbers kunnen tijdens het wandelen hun hart ophalen; er wonen en/of foerageren in Waverhoek veel soorten moeras-, water- en rietvogels. We horen er de Sprinkhaanzanger en andere rietvogels. Uiteindelijk hebben we 75 verschillende vogels mogen waarnemen.

Snor

De drie natuurgebieden liggen rondom Mijdrecht

Bezoekerscentrum

‘Land, water en lucht’ op rol door Jacob Kerssemakers

Tekst Ria van Oeveren / Foto Jacob Kerssemakers

Al jaren tekent en schildert Jacob Kerssemakers op rollen papier en canvas. Het geeft hem rust en ritme zegt hij zelf. Zijn onderwerpen vloeien daar op natuurlijke wijze uit voort. Net als de kunst die het oplevert. Onder de titel ‘Land, water en lucht’ is deze kunst van 3 augustus tot en met 26 september te bezichtigen in Bezoekerscentrum De Veenweiden.

Kerssemakers voorliefde voor kunst is er altijd geweest. Net als de meeste kinderen tekende hij. En dat is bij hem nooit gestopt. Na een hele reeks cursussen, een dik jaar Rietveld en een klassieke opleiding aan de Wackers Academie was het voor hem echter duidelijk dat kunst op een serieuze manier oppakken moest wachten tot hij zijn ei als natuurkundig onderzoeker gelegd had. Sinds 2006 legt hij zich toe op zeer lange, panoramische tekeningen en schilderijen. Die maakt hij op de rol in de traditie van Chinese landschapsrollen als een beperkt venster op de werkelijkheid. Niet heel anders dan hoe men monitort bij een meting, waarbij het eindresultaat pas na afloop ontrolt.

In bochten wringen

“De eindeloosheid, het zoeken naar variatie binnen het repetitieve is wat mij zeer aanspreekt. Net als het creatief in bochten wringen om het ‘technisch’ voor elkaar te krijgen op vliegreis, in een kano of wandelend. Daarin zit bij mij ook wel de techné die het zoeken naar oplossingen net zo leuk vindt als het resultaat. Dat het eindresultaat zowel artistiek goed ontvangen wordt als goed afzetbaar blijkt, is een prachtige bijkomstigheid.”

Prijzen

Jacob Kerssemakers won al vele jury- en publieksprijzen en op de lange lijst van solo en duo-exposities in Nederland komen ook exposities in Curacao en Kenia voor. In 2017 exposeerde hij in het toenmalige Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in Nieuwkoop met zijn canvas rollen gemaakt vanuit een kajak. Jacob zal op zondagmiddag 18 augustus en op zondagmiddag 15 september tijdens de openingstijden aanwezig zijn in het centrum en - als het weer het toelaat - wellicht ‘en plein air’ buiten rondom het centrum.

Jacob Kerssemakers maakt panorama's 'en plein air' op de rol

Balgerij Weersomslag

AGENDA

‘Te land, ter zee en aan de waterkant’ op rol door Jacob Kerssemakers in Bezoekerscentrum De Veenweiden
Za. 3 augustus t/m 26 september 2024

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Toegang is gratis tijdens openingstijden op zondag-, woensdag- en zaterdagmiddag 14.00 – 17.00 uur

18 augustus en 15 september 2024 14.00 – 17.00 uur

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Jacob Kerssemakers aanwezig binnen, of als het weer het toelaat buiten (‘en plein air’) schilderend op de rol

28 september – 6 december 2024 14.00 – 16.00 uur

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Xandra Lapperre met olieverfschilderijen ‘Spelende kinderen’
Toegang is gratis tijdens openingstijden op zondag-, woensdag- en zaterdagmiddag

foto's gevraagd voor IVN-Jubileumnummer Bont Allerlei

Volgend jaar bestaat IVN Alphen aan den Rijn 50 jaar. We zijn bezig met het samenstellen van een jubileumuitgave. We vinden het leuk om een historisch overzicht te maken over die 50 jaar. Heb jij nog foto's uit de oude doos en/of een verhaal erbij? Laat het ons weten: ivnbontallerlei@gmail.com.

In de gedrukte versie kan niet alles geplaatst worden, maar in de digitale versie komen meer pagina's.

Sponsoring van de jubileumuitgave

Ter financiering van de jubileumuitgave komen er in de digitale versie advertentiepagina's met ruimte voor 1/8 advertenties voor € 10,-. Wil jij als IVN-lid een felicitatie plaatsen of ben je ZZP'er en wil je reclame maken voor je bedrijf? Het kan allemaal. Het formaat van de advertentie staat vast: 66 hoog x 98 mm breed. Laat voor 1 oktober weten of je hier gebruik van wilt maken.

Afscheid Ans de Vreij 1997

Wat was er de afgelopen periode te lezen over IVN en natuur in Alphen aan den Rijn en omgeving. Met de QR-code is het bericht volledig te lezen op internet. Download hiervoor een QR-scanner in de Google Playstore of Apple App Store.

13 april 2024 – Twee grote zeearenden gespot in Nieuwkoopse Plassen

De zeearenden zitten in een afgesloten gebied van de plassen, vlakbij de broedkolonies. Dankzij de gunstige leefomstandigheden is de verwachting dat de zeearenden voorlopig rond blijven hangen.
Bron: <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4707240/bijzonder-twee-grote-zeearenden-gespot>

23 april 2024 – Natuurherstel in Groene Hart

Op advies van de Ecologische Autoriteit zijn maatregelen genomen om te voorkomen dat met vogelpoep verrijkt water naar de Nieuwkoopse Plassen stroomt dat daardoor te voedselrijk wordt, wat nadelige gevolgen heeft voor kwetsbare waterplanten.
Bron: <https://www.ad.nl/nieuwkoop/poep-in-het-water-en-oeverstabiel-maken-snel-aan-de-slag-met-natuurherstel-in-groene-hart-a45c5c55/>

10 mei 2024 – Wilgen knotten in het broedseizoen

Tussen 15 maart en 15 juli is er een snoeiverbod vanwege het broedseizoen. Dat in deze periode ge gemeente wilgen laat knotten.
Roept dan ook veel verontwaardiging op.
Bron: <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/verontwaardiging-over-wilgen-knotten-midden-in-het-broedseizoen-wat-krijgen-we-nou-dit-kan-echt-niet-a66264ee/>

20 mei 2024 – Vergroening Stadhuisplein heeft nut

1e metingen van Wageningen Environmental Research wijzen uit dat er aanzienlijke temperatuurverschillen zijn tussen het vergroende Stadhuisplein en het ver versteende Rijnplein.
Bron: <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/eerste-meting-wijst-uit-dat-vergroening-stad-huisplein-in-alphen-nut-heeft-a32ad800/>

23 mei 2024 – Opening natuurpark: wandelgebied en waterberging

Op de grens van Boskoop en Reeuwijk is op initiatief van Stichting Landschapsfonds Alphen het nieuw Natuurpark Randenburg aangelegd. Het gebied gaat als een natuurlijke waterberging fungeren. De bomen kunnen daar goed tegen. Hieraan heeft de IVN werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer een belangrijke bijdrage geleverd (zie artikel Bont Allerlei nr. 2024-02).
Bron: <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/nieuws/395683/opening-natuurpark-wandelgebied-en-waterberging>

16 juni 2024 – Zuid-Holland verhoogt budget versterking natuur

De subsidiepot om de Natuur te versterken wordt met 3,7 miljoen verhoogt naar 11 miljoen euro.
Bron: <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/zuid-holland-verhoogt-budget-subsidies-voor-versterking-natuur-naar-bijna-11-miljoen-euro-a20cbcc9/>

17 juni 2024 – Meerjarige Groefbij in Archeon ook leuke foto groefbij

De meerjarige Groefbij is algemeen in de landen rond de Middellandse Zee, maar is nu ook gesignaleerd in Nederland en wel in een bosje in een veen-weidegebied en museumpark Archeon.
Bron: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=32414>

14 juli 2024 – Afspraken woningbouw en natuurontwikkeling Gnephhoek

Plan wordt in oktober ondertekend om 5500 woningen en 60 ha nieuwe natuur te creëren in de Gnephhoek. Met Hoogheemraadschap zijn randvoorwaarden afgesproken om het water te kunnen beheersen. Verhoging dijken, extra waterberging en natuurvriendelijke oevers.
Bron: https://www.alphenaan-den-rijn.nl/Nieuws/Juli_2024/Overheden_maken_afspraken_over_woningbouw_en_natuurontwikkeling_Gnephhoek

17 juli 2024 – Bizar bijenjaar, te koud en te nat

Bijen hebben het moeilijk. Er wordt nauwelijks honing geproduceerd. Wat er is is nodig voor de bijenvolken zelf. Ook IVN'er Hans van Dam ziet nauwelijks bijen actief in de natuurgebiedjes.
Bron: <https://www.rodinl.nl/alphenaan-den-rijn/nieuws/403354/bizar-bijenjaar-te-nat-en-te-koud-voor-honing>

18 juli 2024 – Meer scherpste van aannemers gevraagd bij snoeien

Gemeente dringt aan op meer scherpste nadat weer een groenstrook met klaprozen en korenbloemen door een aannemers ten onrechte werd gesnoeid.
Bron: <https://www.nieuwsinalphen.nl/re-gio-nieuws/params/post/4587445/>

19 juli 2024 – Extra wildrasters langs de N11

Het weggedeelte tussen Zwammerdam en Bodegraven is nu ook voorzien van wildrasters. Het hekwerk voorkomt dat hazen, vossen, otters en ander wild zomaar de weg op rennen.
Bron: <https://www.nieuwsinalphen.nl/re-gio-nieuws/params/post/4588199/>

21 juli 2024 – Goed nieuws: Riet wordt steeds minder gemaaid

Hoe meer riet hoe beter de biodiversiteit beaamt ook IVN'er Stef Strik, coördinator vogelwerkgroep. Het gaat steeds beter met de riet- en moerasvogels. Om een blauwborst te zien hoeft je niet helemaal meer naar de Oostvaardersplassen.
<https://www.ad.nl/nieuwkoop/riet-wordt-steeds-minder-gemaaid-en-dat-is-goed-nieuws-voor-vogels-en-vogelspotters-a6d20b31/>

Fietstocht Bentwoud met appeltje voor de dorst

Tekst Hans van Dam. / Foto's Mireille v Duuren en Dick Warmerdam

Het geheim van de kaardenbollen in het Bentwoud ontrafeld.

Sonja de Jong (PREt) stond ons op te wachten bij de startplek, de Plataan, met een tas vol appels en een blik met heerlijke koeken. Overgebleven van het VNG Congres dat op 22 en 23 juni plaatsvond op het ITC Terrein Boskoop/ Hazerswoude-Dorp. Door de tropische dagen hadden burgemeesters/ wethouders wellicht andere trek om hun dorst te lessen. De eerste stop was bij de eerste bocht links. Daar steken tientallen kaardenbollen zo'n twee meter boven het maai-veld uit. Je vindt er venkel, paarse morgenster en meer moois. De dader van de flora vervalsing vertelde zijn verhaal. Het Bentwoud is recreatiegebied, door mensenhanden aangelegd, waar de natuur haar plaats heeft ingenomen. Met de grote kaardenbol is iets waardevols toegevoegd, speciaal voor putters en vinken.

NGO onderzoeksgebied

Mireille van Duuren nam ons mee naar haar NGO onderzoeksgebied, het verhoogde terrein nabij de plas waar juffers en libellen massaal voorkomen. Er werden wat historische feiten over het Bentwoud verteld, zoals de ligging van de kavels, deels noord/ zuid en deels oost/west. Mireille wist de plek waar enkele bijenorchissen stonden. Helaas waren deze uitgebloeid, maar Cora Konings had een foto gemaakt die geplaatst was in de Gouwe Koerier en dus was deze (op papier) toch te zien. Mireille legde het verband uit van stikstof met korstmossen.

Focus op wilde flora

Paul Ruben wist een mooie verklaring van de wetenschappelijke naam van klein hoefblad, Tussilago fanfare. Hij liet het merg van pitrus zien dat vroeger als (brand)pit werd gebruikt voor verlichting. Niemand had een aansteker bij zich om het te demonstreren (gezonde groep). Even was er een discussie tussen Paul en Hans of de aangewezen plant een bosan-doorn of moerasandoorn was.

Hans van Dam demonstreerde rammelend waar de naam ratelaar voor stond. Tientallen soorten planten werden in volle bloei gezien, waaronder veel vlinderbloemigen, zoals klavers, wikke en lathyrus. Vogels waren deze keer schaars, het broedseizoen is zo goed als voorbij. De focus lag deze keer vooral op de wilde flora. We zagen de schade aan bomen die de

wateroverlast niet hebben overleefd. Aan het eind van de excursie, bij het eten van de heerlijke koeken, zag Wouter, een van de deelnemers, waarschijnlijk een hermelijn het pad over steken. Die had zich wellicht schuilgehouden toen wij daar in de buurt liepen. Kort samengevat, een excursie met een gouden randje.

Excursie – Avondwandeling langs het Weteringpad

Za. 17 augustus 19.00 – 21.00 uur
Het avondlicht geeft een heel andere beleving dan het felle zonlicht. Ervaar de geluiden van de avond vroege nacht
Start: Vanaf Eetcafé Davinci, Euromarkt 2, Alphen aan den Rijn
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Genieten van de laatbloeiërs in Zegersloot Noord

Zo. 18 augustus 14.00 – 16.00 uur
In het Zegersloot gebied en langs de Kromme Aar laten de laatbloeiërs zich volop zien. Het is kijken en genieten van alles wat groeit en bloeit . Elke maand is de natuur anders en afwisselend
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

IVN-kraam – Groen doet leven (150 jaar Groei en Bloei)

Za. 24 augustus 12.00 – 17.00 uur
Middagprogramma met aandacht voor biodiversiteit, eten uit eigen tuin, gezonde bodem en terugblikken op een boeiende geschiedenis van Groei & Bloei Boskoop. Activiteiten voor jong en oud, live muziek, een drankje en een hapje. Vier het feest gratis mee.
Locatie: Proeftuin van Holland, Rijnveld 153 Boskoop
Entree gratis, aanmelden niet nodig.

Wandeling – De interactieve Natuurapotheek

Za. 31 augustus 10.00 – 12.00 uur
Bij deze wandeling worden deelnemers actief betrokken. Veel planten hebben geneeskrachtige eigenschappen. De gids wijst de plant aan en deelnemers (met lijsten) noemen de helende werking. Tussendoor anekdotes en weetjes over de genoemde soorten. Een van onze favorieten!
Start: MC de Plataan, Snijdelwijcklaan 2, Boskoop
Deelname gratis.
Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Jeugdactiviteit – 5-jarig jubileum NatureXplorers

Zo. 1 september 11.00 - 13.30 uur
Al weer 5 jaar bestaan de NatureXplorers. Dat wordt gevierd met een spetterend programma. Eerst gaan we natuurlijk taart eten en elkaar een beetje leren kennen, daarna gaan we snorkelen en suppen op de Zegerplas. Neem je zwemkleding mee!
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers (12-16/18 jaar). Keertje sfeer proeven kan altijd.
Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Excursie – Klimaatwandeling

Zo. 1 september 14.00 – 16.00 uur
Wil je op een andere manier met onze omgeving omgaan en een leefbare planeet achterlaten? In deze wandeling vertellen wij wat de natuur ons biedt om het koel in je huis te houden, hoe bomen bijdragen aan het verminderen van de aanwezige CO2, willen we ook weten hoe jij denkt over deze problematiek. Vertellen we over de andere manier van onze voedselvoorziening en hoe belangrijk insecten daarbij zijn.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Schoonwaterwandeling fête de la nature

Zo. 8 september 14.00 – 16.00 uur
Met deze wandeling willen we de deelnemers de ontwikkelingen met betrekking tot het water in het prachtige gebied langs de Kromme Aar en de Zegerplas laten zien. De Zegerplas is niet alleen die zwarte diepe plas water. Er gebeurt veel in en op het water. De laatste jaren zijn verschillende partijen (de Gemeente, Hoogheemraadschap, Universiteit van Wageningen en de duikvereniging Atlantis) met elkaar bezig geweest om de waterkwaliteit te verbeteren. We vertellen over de aanleg van een luchtmenginstallatie en het onderwaterpark met palenrif in de Zegerplas waardoor het zicht, de biodiversiteit en waterkwaliteit sterk verbeterd zijn. Bij het palenrif wordt verteld over de bouw en functie van het palenrif.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit – Waar zitten de zaadjes

Zo. 8 september 14.00 - 15.45 uur
De natuur is heel slim en heeft allerlei manieren om zaden te verspreiden. Soms worden de zaden opgegeten en een andere keer blijven ze haken in de vacht van een dier. Eet jij zelf wel eens zaadjes? En welke dieren eten de zaden? We gaan het ontdekken.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvliinder@gmail.com

Jeugdactiviteit – Waterpret

Za. 14 september 9.15 - 11.45 uur
Water is van levensbelang, dat weet iedereen. We drinken water, wassen ons met water en gebruiken water om energie op te wekken. Tijdens deze activiteit ontdek je de waterkringloop en doen we proefjes met water!
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Excursie – Een rondje Noord-Holland

Zo. 15 september 07.30 – 17.00 uur
De vogeltrek is voor de vroege soorten al begonnen en met name steltlopers laten zich in deze periode goed zien. Ideale plekken hiervoor zijn de ondergelopen bollenveldjes in Noord-Holland. We gaan op zoek naar diverse soorten ruiters, plevieren en strandlopers. We houden de waarnemingen van de afgelopen dagen in de gaten en stemmen hier ons programma op af. Vorige jaren vonden we bijvoorbeeld draaihals, grauwe franjepoten, krombekstrandloper, morinelplevier en diverse jagers.
Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten. Er wordt gecarpooled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied

Vr. 20 september 20.00 – 22.00 uur
Vleermuizen lijken misschien eng, maar ze zijn helemaal niet griezelig! Tijdens deze excursie worden feiten en fabels besproken en wordt de sleutelrol die vleermuizen in de natuur hebben duidelijk. Na een korte presentatie in het Bezoekerscentrum De Veenweiden gaan we naar buiten om de vleermuizen te zien en te ‘horen’ langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis, minimumleeftijd 10 jaar.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Hoe zaait de plant zichzelf uit?

Za. 28 september 10.00 – 12.00 uur
We beleven de overgang van zomer naar herfst. bladeren verliezen hun groen en kleuren rood, oranje en geel. Wat bloeit er nog of alweer? Na de bloei rijpen de zaden, elke plant heeft haar geheim, hoe helpen we mee?
Neem schaar en zakje mee voor wat zaden, maak een natuurgebiedje in eigen tuin.
Beleef de natuur tussen zomer en herfst en leer de geheimen kennen door IVN gidsen.
Start: MC de Plataan, Snijdelwijcklaan 2, Boskoop
Deelname gratis.
Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Jeugdactiviteit – Alphen schittert

Zo. 29 september 10.00 – 12.00 uur
Zwerfafval in de natuur is vandaag de dag nog steeds een groot probleem. Vandaag gaan we op pad met Alphen Schittert met als doel Alphen aan den Rijn zwerfafvalvrij te krijgen en te houden.
Locatie: Wordt nog bekend gemaakt.
Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers (12-16/18 jaar). Keertje meedoen kan altijd!
Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Excursie – Vogeltrek langs de zuidwestkust

Zo. 6 oktober 08.0 – 16.00 uur
We zitten in oktober en vaak is dit de periode dat de vogeltrek op zijn piek is. Met name de plekken die wat verder in zee uitsteken bieden vaak een mooi rustpunt aan doortrekkende vogels. De Maasvlakte staat dan ook bekend om de vaak goede vogeltrek.
In de weinige bosjes vind je vaak flink wat goudhaantjes, mezen, lijsterachtigen en andere zangers. Maar ook een meer zeldzame soort als de bladkoning wordt hier vaak gezien of gehoord. Komt de wind meer uit zee, dan bieden de zeevogels ook nog kansen. Vervolgens bezoeken we diverse plekken langs de vogelboulevard van Oostvoorne.
Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.
Er wordt gecarpooled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied

Vr. 11 oktober 19.00 – 20.30 uur
Op deze zomeravond kijken en luisteren we naar de vleermuizen langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied. Vleermuizen lijken misschien eng, maar ze zijn helemaal niet griezelig! Tijdens deze excursie worden feiten en fabels besproken en wordt de sleutelrol die vleermuizen in de natuur hebben duidelijk. Na een korte presentatie in het Bezoekerscentrum De Veenweiden gaan we naar buiten om de vleermuizen te zien en te ‘horen’ langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis, minimum leeftijd 10 jaar.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit – Waterpret

Za. 12 oktober 9.15 - 11.45 uur
Ben je geïnteresseerd in natuurkundige verschijnselen? Dan is deze activiteit echt iets voor jou! Vandaag leren we wat zwaartekracht nou eigenlijk is en hoe we dit zichtbaar kunnen maken.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit – Magische Paddestoelen

Zo. 13 oktober 14.00 - 15.45 uur
Zo zijn ze er, zo zijn ze weer weg. Soms staan ze in een (heksen)kring of anders groeien ze op oude bomen. Een paddenstoel is een schimmel. Ze hebben geen licht nodig om te groeien. Ze halen hun voedsel uit vergane planten, compost. Ze ruimen het bos op! De vuilnismannen van de natuur.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvliinder@gmail.com

Excursie – Paddenstoelen zoeken en bekijken bij de Bowling

Zo. 13 oktober 14.00 – 16.00 uur
De paddenstoelen laten in volle omvang en in vele soorten zich zien. We gaan er zoveel mogelijk zoeken. Vooral kinderen hebben een fijne neus waar ze staan.
Start: Parkeerterrein bij de Bowling, Sportlaan 3, Alphen aan den Rijn
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Paddenstoelen in het Gouwebos

Za. 19 oktober 10.00 – 12.00 uur
We hebben de mooiste plekken van vorig jaar onthouden en gaan zien of ze er weer staan. Neem spiegelkje, loep en/ of fototoestel mee. Een spannende wandeling, ook voor de jeugd. In het Gouwebos zijn meer dan 100 soorten aangetroffen, waaronder bijzondere soorten.
Start: MC de Plataan, Snijdelwijcklaan 2, Boskoop (nabij de kinderboerderij)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Agenda

Jeugd – Op zoek naar nuttige bodemdieren

Zo. 20 oktober 14.00 – 16.00 uur

Dichtbij huis is er een vergeten jungle vol kleine kriebelbeestjes, ze leven vaak onder de grond of bij dode bomen. Bodemdieren zijn onmisbaar voor een gezonde bodem en voor onze biodiversiteit. Met deze jeugdactiviteit kan iedereen meedoen, ouders/verzorgers of grootouders zijn ook welkom! We starten in het bezoekerscentrum om kennis te maken met de bodemdieren en de soorten die er zijn. Daarna gaan we buiten op ontdekkingsstocht en op zoek naar zoveel mogelijk verschillende soorten bodemdiertjes.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Paddenstoelen in het Gouwebos

Zo. 27 oktober 14.00 – 16.00 uur

We hebben de mooiste plekken van vorig jaar onthouden en gaan zien of ze er weer staan. Neem spiegeltje, loep en/of fototoestel mee. Een spannende wandeling, ook voor de jeugd. In het Gouwebos zijn meer dan 100 soorten aangetroffen, waaronder bijzondere soorten.
Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop (nabij de kinderboerderij)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Lezing – Raaf geliefd of gehaat?

Wo. 6 november 19.30 – 21.30 uur

Al eeuwen houdt de raaf de mensheid bezig en wordt deze bijzondere vogelsoort als mysterieus bestempeld. Geliefd of gehaat, het is maar in welke cultuur je leeft. De raaf is stevig vervolgd in Europa en in het bijzonder in Nederland. Hoe is het de soort vergaan nadat deze weer werd geïntroduceerd in Nederland halverwege de vorige eeuw? Wat maakt dat het zo'n bijzondere soort is? Wat zijn kenmerken en eigenschappen en hoe kun je ze herkennen en waar leven ze dan? Is er mogelijk een samenwerking tussen de raaf en de wolf op de Veluwe? Spreker Hans de Vos Burchart van de Ravenwerkgroep Nederland www.ravenwerkgroep.nl vertelt u er meer over.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten: €4 leden IVN en €6 voor niet leden

Jeugdactiviteit – Wandelpuzzeltocht

Za. 9 november 9.15 – 11.45 uur

Trek je stevige schoenen aan en maak een mooie wandeling door de natuur. Lekker naar buiten met je haren in de wind. De route ontdekken jullie zelf! Onderweg stoppen we op verschillende plekken en zijn er speuropdrachten te doen.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Workshop – Navigeren in de natuur

Zo. 10 november 13.00 – 15.00 uur

We leven in een digitale wereld vol met technische hulpmiddelen. Om onze weg te vinden maken we vaak gebruik van Google maps, navigatiesystemen of GPS. Vind je het ook eens leuk om weer back to basic te gaan en je weg te vinden met kaart en kompas? Of je observatievermogen te gebruiken en details in vegetatie of opvallende landschapskenmerken te gebruiken? Doe dan mee aan deze workshop en ga samen met ons op zoek naar de schat. Geocaching versie back to basic.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit – Uilenballen pluizen

Zo. 10 november 14.00 – 15.45 uur

Heb je wel eens een uil gezien? En wat eet een uil? Is dat vies of juist heel spannend? We gaan met elkaar ontdekken wat een uil eet door een braakbal te pluizen.
En de botjes plak je op een plankje en neem je mee naar huis.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 – 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Excursie – Rondje IJsselmeer

Zo. 17 november 08.00 – 17.00 uur

Het IJsselmeer biedt altijd volop mogelijkheden om vogels te zien. Net ten noorden van Amsterdam zijn vaak grote groepen eenden te zien en ook de omliggende polders leveren vaak mooie verrassingen op zoals goudplevieren en wellicht de slechtvalk. De route die we volgen hangt een beetje af van de waarnemingen, we kunnen richting het noorden van Noord-Holland gaan op zoek naar toppers en de eerste zaagbekken, maar bijvoorbeeld ook richting de dijk tussen Noord-Holland en Flevoland.
Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.
Er wordt gecarpooled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Excursie – 3^e Oostvaarroute winter

Zo. 17 november 14.00 – 16.00 uur

De Oostvaarroute is genoemd naar een van de vaarten die overvloedig water uit de diepliggende polders moesten afvoeren. Door inklinking, maar vooral door het afgraven van veen liggen de graslanden soms meters lager dan de wegen en de kaden. Dat verklaart ook de vele molens die langs de route opduiken. Er valt dus genoeg te zien langs deze verrassend gevarieerde route. Elk jaargetijde is het landschap en de natuur anders. Daarom gaan we dit jaar 3 maal dezelfde wandeling maken en ontdekken wat er allemaal te zien is en de verschillen met de voorgaande excursie
Start: Rijnenburgermolen, Corellistraat, Hazerswoude Rijndijk
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Data en tijden zijn onder voorbehoud.
Check altijd vooraf bij de organisatie en/of op de website ivn.nl/alphenaanandenrijn.

Excursies

Imkerijdag en natuurexcursies in volle harmonie

Tekst Hans v Dam /Foto's Dirk Koster en Dick Warmerdam

Honingbijen en wilde bijen moeten het samen doen.

Er is (landelijk) weleens weerstand tussen imkers en natuurliefhebbers over wie de bloemen moeten bestuiven. Er is veel belangstelling voor de imkerij, vooral bij jonge mensen. In stedelijk gebied kan het voorkomen dat er iets teveel bijenkasten staan om de balans tussen teelt en wild te behouden. Door de achteruitgang van insecten, wilde bijen, vlinders en zweefvliegen, is ook de honingbij een welkome partij om samen bloemen te bestuiven. Die samenwerking was er ook op zondag 14 juli op het terrein van Yuverta (de Veenmol, Zwarte Pad). Dankzij publicaties in Gouwe Koerier/Alphens Nieuwsblad en diverse sociale media (IVN, PReT, VVV) en het mooie weer werd deze middag goed bezocht. Naar schatting zo'n 300 bezoekers lieten zich informeren over de imkerij. Ook voor de kleintjes was het een leuke middag, met kleurplaten, waskaarsen maken en een puzzeltocht.

IVN, die zich inzet voor de wilde bijen, hielden deze middag excursies op het bloemrijke naast de natuurtuin gelegen heempad. IVN gidsen vertelden over de rol van de wilde bijen voor de drachtplanten, waarvoor nectar en stuifmeel voor eigen gebruik de beloning is. Honingbijen van de bijenstal en wilde bijen die hun nest in de natuur maken vlogen die dag (en ook op andere dagen) vriendschappelijk naast elkaar. Er zijn in ons land ongeveer 350 soorten wilde bijen. Maar het gaat niet goed, de recente rode lijst staan inmiddels 181 soorten genoemd. Ook de honingbij heeft het dit jaar moeilijk door de koude start van het voorjaar en de vele regendagen. Nederland telt 5 miljoen tuinen, samen 44.000 voetbalvelden groot. Samen goed voor een langgerekt natuurgebied, mits veel tuinen nog van tegels worden ontdaan. Daar spant Stichting Steenbreek zich voor in. De gemeente Alphen aan den Rijn stimuleert dit met acties voor tuinbezitters.

Help ook de wilde bij

Elke wijk in Zuid-Holland heeft, sinds 20 mei wereldbijendag, een eigen wijkbij om te helpen. Ontdek jouw wijkbij op de kaart van Zuid-Holland. Door samen voor deze wilde bij te zorgen, maken wij een bijenlandschap met voldoende voedsel én nestplekken. Dit kan al met een paar bloeiende planten, die onze natuurheld lekker vindt. Bijvoorbeeld op jouw terrein of balkon, in de tuin of straat. Zo maken we samen een fijne buurt voor onze wijkbij. Maar let op! Koop planten die gifvrij zijn gekweekt. Anders gaan de bijen dood. Kijk hier voor verkooppunten van gifvrije zaden en planten. Of vraag ernaar in het tuincentrum of bij de kweker.
<https://experience.arcgis.com/experience/803f6d11dd2a43039848104071856c5d>

Groene Cirkel Bijenlandschap zet zich, namens de provincie Zuid-Holland in voor de wilde bij, met voorlichting, stimuleren van bijenlinten, ecologisch beheer, monitoren en biodiversiteit. Door Naturalis Leiden ondersteund, met aangesloten gemeenten en bedrijven, probeert de organisatie de achteruitgang van de wilde bij te stoppen. Hier en daar met succes. Op donderdagmiddag 29 augustus wordt de jaarlijkse bijeenkomst van de Groene Motor Bijenlandschap gehouden in de zalen van Flora in Boskoop. Vanaf 13.00 uur zijn er lezingen, workshops en excursies in o.a. het Zwarte Padgebied

Observaties

Gespot langs Zegerplas

Tekst: Waarneming.nl / foto Elvira Wiersema

Gele Maskerbloem

Gele Maskerbloem hoort thuis in Westelijk Noord-Amerika. In Oostelijk Noord-Amerika, Australië en vooral Europa is ze een ontsnapte tuinplant. Ook in Nederland en België verwildert Gele maskerbloem geregeld, vaak in verschillende jaren achtereen. Gele maskerbloem groeit op open natte en vochtige of droogvallende gronden, liefst voorafgegaan door enige beroering in de bodem zodat er open plekken zijn om zich in te vestigen. Dit kan ook op (grind-)strandjes langs rivieren en beken zijn. In vooral Vlaanderen en Nederland is Gele maskerbloem redelijk sterk toegenomen de laatste decennia en dan vooral dankzij de verwilderingsmogelijkheden in de vele natuurontwikkelingsprojecten langs de waterlopen.

Naamgeving

Mimulus = verkleiningsvorm van mimus: goochelaar, toneelspeler, wegens de maskerachtige bloemkroon. Guttatus = met vlekken bedekt.

(Advertentie)

Kom kijken! Kom proeven!
Kom winkelen op de boerderij!

Steenwijk - Alphen aan den Rijn

Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwinkel op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen makelij, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

Welzijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwinkel gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kin deren kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje. Op de Kake lhoeve kan uw kind zich vermaken met de speelattributen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderfeestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten
Landwinkel Steenwijk
Woubrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn
0172-51 83 16
steenwijk@zuivelboerderij.info
Openingstijden
Maandag gesloten.
Dinsdag/woensdag/donderdag: 09:00 -18:00.
Vrijdag 09:00 -21:00 Zaterdag 09:00 - 16:00
Zondag: gesloten

IVN Alphen aan den Rijn

Bestuur	voorzitter	Gert de Geest	voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Excursies, Natuurkiekers, Team Ontvangst, VLB</i>	06-23817870
	secretaris	Vacature	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Vrijwilligers</i>	
	penningmeester	Foppe Jan Japenga	penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Vertrouwenspersoon, Vrienden vh Heempad</i>	06-53226448
	algemeen bestuurslid	Wiepke Warmerdam	wiepkew@gmail.com <i>Lezingen, Planologie en Milieu, Plantenwerkgroep i.o., Vogelwerkgroep, Vlinderwerkgroep</i>	06-24930925
aspirant algemeen bestuurslid		Erica Goedhals	ea.goedhals@planet.nl <i>Communicatie/PR Social Media, Bont Allerlei, IVN-info (incl kramen), Jeugd, Junis BSO</i>	06-21878000
Coördinatoren werkgroepen	Bont Allerlei	Irma Brugmans	IVNbontallerlei@gmail.com	06-13187800
	Communicatie	Irma Brugmans a.i.	communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-13187800
	Fladderaars	Maarten Hooghiemstra	Fladderaars@gmail.com	06-14313950
	Fotowerkgroep Natuurkiekers	Chris Groesser a.i.	coördinatie@natuurkiekers.nl	
		IVN-info (incl. kramen)	info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com	
	Lezingen	Liesbeth Bos	lezingenIVNAlphen@gmail.com	06-12883574
	Excursies	Dick Warmerdam	dickw@xs4all	06-17718203
	NatureXplorers	Suzanne van Egmond	naturexplorers.ivn@gmail.com	06-81016896
	Team Ontvangst	vacature	secretarisivnalphenaandenrijn	
	Planologie en Milieu	Vacature	secretarisivnalphenaandenrijn	
	Vlinders	Gerda Bonninga	ivnvlinder@gmail.com	06-53403123
	Vlinderwerkgroep	Stef Strik en Joost van Beek a.i.	stef.strik@planet.nl	
	Vogelwerkgroep	Stef Strik	vwgalphen@live.nl	06-52096886
		Vrienden van het Heempad	janny@countrygazette.nl	0172-214775
	Vrijwillig Landschapsbeheer	Wim Dieho	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802
Inleveren Kopij IVN Media				
Vertrouwenspersoon				
Regiocontactpersonen				
	Boskoop	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172 214775
	Ter Aar	Atje van der Laan	joop.atje@gmail.com	06-12162955
	Kaag en Braassem	Dick Warmerdam	dickw@xs4all.nl	06-17718203
	Koudekerk aan den Rijn	Riet van Tol	rivatol@gmail.com	06-25247254
	Hazerswoude	Ans van den Broek	ansjedegroot@live.nl	0172-587912
Verenigingsgebouw				
Adres				
Openingstijden Bezoekerscentrum		Bezoekerscentrum De Veenweiden Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl		

Colofon

REDACTIE: Irma Brugmans
VORMGEVING: Roelof Schutter
FOTO OMSLAG: Natuurkiekers, Michael Kiewiet
FOTO ACHTERZIJDE: Natuurkiekers, John Bonnet
BEZORGING: Henry Loeters
EINDREDACTIE: Irma Brugmans

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE: Ellen van den Adel, Peter van den Akker, Gerard Been, Peter Benes, John Bonnet, Gerda Bonnina, Irma Brugmans, Hans van Dam, Mireille van Duuren, Suzanne van Egmond, Sylvia Elkhuisen, Maarten Hooghiemstra, Jacob Kerssemakers, Michael Kiewiet, Dirk Koster, Auke Lever, Ria van Oeveren, John Pietersen, Roelof Schutter, Stef Strik, Dick Warmerdam, Warmerdam, Anna-Isabel Weterings, Elvira Wiersema

REDACTIEADRES
Telefoon: 06 – 13 18 78 00
E-mail: IVNBontallerlei@gmail.com o.v.v. Bont Allerlei

UITGAVE: IVN Alphen aan den Rijn
DRUK: DrukZo

SOCIAL MEDIA IVN ALPHEN AAN DEN RIJN
www.ivn.nl/alphenaandenrijn
facebook.com/ivn.nl
Instagram [ivn.alphenaandenrijn](https://www.instagram.com/ivn.alphenaandenrijn)

SLUITDATUM KOPIJ BONT ALLERLEI NR.4 - 2024
3 november 2024

OVER BONT ALLERLEI
Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur.
©Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding na schriftelijke

GEGEVENS LIDMAATSCHAP 2024
Contributie leden € 25,-
Contributie huisgenoten € 12,50

De contributie wordt landelijk geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap. Bij vragen / problemen stuur een email aan de penningmeester.

Overstappen of opzeggen van de automatische incasso is natuurlijk mogelijk. Stuur hiervoor een mail naar penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl o.v.v. 'automatische incasso'.
Bankrekeningnummer: NL 85 RABO 0301 6899 62

ADVERTEREN IN BONT ALLERLEI
Per jaar voor 4 nummers:
1/1 pagina € 249,50
1/2 pagina € 129,50
1/4 pagina € 69,75
1/8 pagina € 39,75

ANBI IVN Alphen aan den Rijn is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

- Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI-status
- RSIN nummer: 816027766

Bij de cover

Foto voorzijde Michael Kiewiet / Tekst Anna-Isabel Weterings

In de herfst daalt de temperatuur en worden de dagen korter. Om te voorkomen dat de boom in de winter uitdroogt, laat de boom in de herfst zijn bladeren vallen. Voordat de bladeren vallen, neemt de boom nog snel de bladgroenkorrels (mixers) op uit de bladeren. De overige kleurkorrels geven de herfstbladeren de mooiste kleuren. De kleurschakering in de herfst kan zijn van rood naar oranje naar geel.

De Natuurkiekers laten graag meer foto's zien dan in BA mogelijk is en geven om deze reden een digitaal nieuwsbulletin uit. Je kunt je hierop kosteloos abonneren. Om dit te doen ga je naar de volgende link op onze website: <https://natuurkiekers.nl/aanmelden-nieuwsbrief>
Eerdere nummers zijn te downloaden via <https://natuurkiekers.nl/downloads/category/3-kiekerbul>

Hergebruik Bont Allerlei

Wat doe je met een recente Bont Allerlei als je hem gelezen hebt? Bewaren? Dat is natuurlijk prima. Doorgeven aan familie, vrienden of in een minibieb leggen kan ook. Zo verspreid je onze 'groene boodschap'! Weet je niemand en wil je jouw exemplaar niet bewaren? Maak dan IVN er blij mee! Wij vinden Bont Allerlei een mooi 'visitekaartje' om aan belangstellenden te laten zien of mee te geven. Wil je daaraan meewerken, breng je recente Bont Allerlei dan langs op woensdag-, zaterdag- of zondagmiddag tussen 14-16 uur ('s zomers tussen 14-17 uur) bij het Bezoekerscentrum, Burg. Bruins Slotsingel 15, Alphen-Zegersloot. Of doe hem buiten openingstijden in onze brievenbus. Alvast hartelijk dank!

BONT ALLERLEI DIGITAAL?

Lees Bont Allerlei ook online. <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/bont-allerlei>

Wie Bont Allerlei voortaan digitaal wil ontvangen stuurt een mailtje naar secretarisivnaadr@gmail.com o.v.v. 'Bont Allerlei liever digitaal'.

Dit valt op!

Gaan groen en duurzaamheid je aan het hart en wil je dat uitstralen met je bedrijf?
Zijn de inwoners van gemeente Alphen aan den Rijn je klanten?

Dan is het interessant voor je om te adverteren in Bont Allerlei van IVN Alphen aan den Rijn.

Bont allerlei wordt gedrukt in full colour en wordt verspreid onder leden, huisgenoten, vrijwilligers en relaties van IVN Alphen aan den Rijn.

De volgende keer kan ook jouw advertentie hier staan. Interesse?

Stuur een mailtje naar ivnbontallerlei@gmail.com.

Vacature

BEN JIJ VAN DE SOCIAL MEDIA?

Zit je vaak op Facebook en Instagram? Vind je het leuk om berichten te plaatsen en gaat natuur aan je hart? Saskia en Leuntje zoeken nog versterking om samen de Instagram en Facebook-accounts van IVN Alphen aan den Rijn bij te houden. Via deze accounts vertellen we met name inwoners van de gemeente Alphen aan den Rijn hoe het staat met de natuur in de gemeente en natuurlijk over (de activiteiten) van IVN Alphen aan den Rijn. Content krijg je aangeleverd vanuit de werkgroepen en je houdt zelf ook in de gaten welke berichten interessant zijn voor onze volgers. Ook is er ruimte om aan de hand van zelf gemaakte natuurfoto's in Alphen aan den Rijn te belichten hoe het staat met de natuur. Zo ja, neem contact op met Irma Brugmans, communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl

Angy's Moon Vrouwencirkels & Coaching

NIENKE GROOT, NG, ANGY

Meld je nu aan voor de Besloten Cirkel!

Nieuwe & Volle Maan Cirkel + Besloten Cirkel; in het kort:

- Live Cirkels
- Online bijeenkomsten
- Community met reach-out
- Sisterhood

Meer info: scan de code!

www.angysmoon.nl

Water en bomen

Perfekte weerspiegeling
met windstil weer!

Foto John Bonnet